

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА**от 19 април 2013 година****относно купюрите, спецификациите, възпроизвеждането, замяната и изтеглянето от обращение на евробанкноти****(преработен текст)****(ЕЦБ/2013/10)****(2013/211/ЕС)**

УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 128, параграф 1 от него,

като взе предвид член 16 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка,

като има предвид, че:

(1) Обхватът на Решение ЕЦБ/2003/4 от 20 март 2003 г. относно купюрите, спецификациите, възпроизвеждането, замяната и изтеглянето от обращение на евробанкноти⁽¹⁾ трябва да се разшири, за да обхване бъдещите серии от евробанкноти. За тази цел са необходими редица технически изменения на Решение ЕЦБ/2003/4. Освен това с оглед на опита по прилагане и тълкуване на Решение ЕЦБ/2003/4 е необходимо да се изяснят допълнително и да се усъвършенстват някои правила и процедури. Поради това, за да се включат горепосочените изменения, Решение ЕЦБ/2003/4 следва да се преработи от съображения за яснота и прозрачност.

(2) В член 128, параграф 1 от Договора и в член 16 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка се посочва, че Европейската централна банка (ЕЦБ) има изключителното право да разрешава емитирането на евробанкноти в рамките на Съюза. Тези разпоредби също така предвиждат, че ЕЦБ и националните централни банки на държавите членки, чиято парична единица е еврото (наричани по-долу „НЦБ“), могат да емитират такива банкноти. Съгласно член 10 от Регламент (ЕО) № 974/98 на Съвета от 3 май 1998 г. относно въвеждането на еврото⁽²⁾ ЕЦБ и НЦБ пускат евробанкнотите в обращение.

(3) Европейският паричен институт (ЕПИ) извърши подготвителната работа по производството и емитирането на евробанкноти, и по-специално що се отнася до дизайна на евробанкнотите, той улесни признаването и приемането на купюрите и спецификациите на новите евробанкноти

от страна на потребителите, като взе предвид специфичните визуални и технически изисквания на европейските асоциации на потребителите на банкноти.

(4) Като правоприменик на ЕПИ ЕЦБ е носител на авторското право върху дизайна на евробанкнотите, притежавано първоначално от ЕПИ. ЕЦБ и НЦБ, действайки от името на ЕЦБ, могат да упражнят това авторско право по отношение на копия, емитирани или разпространявани в нарушение на същото, включително и за копия, които могат да окажат неблагоприятно влияние върху репутацията на евробанкнотите.

(5) ЕЦБ и НЦБ периодично въвеждат нова серия евробанкноти с подобрени защитни елементи, възползвайки се от напредъка в технологиите за производство на банкноти след въвеждането на първата серия.

(6) Правото на ЕЦБ и НЦБ да емитират евробанкноти включва правомощието да вземат всички необходими правни мерки за защита сигурността на евробанкнотите като платежно средство. ЕЦБ взема мерки да гарантира минимално ниво на защита във всички държави членки, чиято парична единица е еврото, така че широката общественост да може да различава копията от евробанкнотите, които се емитират от ЕЦБ и НЦБ и които не са фалшиви банкноти съгласно член 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 1338/2001 на Съвета от 28 юни 2001 г. за определяне на необходимите мерки за защита на еврото срещу фалшифициране⁽³⁾ (наричани по-долу „истински евробанкноти“). Ето защо е необходимо да се създадат общи правила, съгласно които ще се разрешава възпроизвеждането на евробанкноти.

(7) Настоящото решение не засяга прилагането на наказателното право, особено по отношение на фалшифицирането.

(8) Копията на евробанкнотите в електронна форма се считат за законни само когато техният производител вземе необходимите технически мерки, които да възпрат отпечатването на копия, в случаите, в които широката общественост може да сбърка печатните копия с истински евробанкноти.

⁽¹⁾ ОВ L 78, 25.3.2003 г., стр. 16.

⁽²⁾ ОВ L 139, 11.5.1998 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 181, 4.7.2001 г., стр. 6.

- (9) Правомощията да се предприемат мерки за защита на сигурността на истинските евробанкноти като платежно средство включват и правомощията да се одобри общ режим, съгласно който НЦБ са готови да заменят повредените истински евробанкноти. Съгласно този режим се определят няколко категории евробанкноти, които следва да бъдат изтеглени от обращение от НЦБ, когато им бъдат предявени за замяна.
- (10) Частта от оригиналната евробанкнота, която е необходимо да бъде предявена, за да се приеме за замяна, е предмет на минимални изисквания за размер. Тези размери трябва да се изразяват като процент от повърхността на оригиналната евробанкнота, преди да бъде повредена, с цел да се избегне отклоняване от размерите, например в случаите, когато евробанкнотата е повредена в резултат на свиване.
- (11) Регламент (ЕО) № 1338/2001 изисква от кредитните институции и, в рамките на платежната им дейност, от другите доставчици на платежни услуги и от всички други институции, участващи в обработката и разпространението на банкноти и монети, да проверяват истинността на евробанкноти и монети, които са получили и възнамеряват да върнат в обращение, и да откриват фалшификатите.
- (12) Като се има предвид, че може да настъпи увреждане на истински евробанкноти от средства против кражба в контекста на извършено наказуемо деяние или на опит за извършване на наказуемо деяние, следва да се осигури, че в такива случаи банкнотите могат да бъдат заменени само от пострадалия от такова наказуемо деяние или опит за извършване на наказуемо деяние.
- (13) За да се стимулира правилното боравене със средствата против кражба от всички институции и стопански субекти, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001, е уместно НЦБ да начисляват такса на обработващите банкноти, за да компенсират разходите по анализа, извършен във връзка със замяната на истински евробанкноти, които са повредени от средства против кражба.
- (14) Такава такса не се начислява, когато повредата се дължи на опит за или на действителен грабеж или кражба, и за да се избегнат незначителните такси, тя се начислява, когато за замяна е предявен определен минимален брой повредени истински евробанкноти.
- (15) Истинските евробанкноти, които са били повредени в големи количества в резултат на активирането на средства против кражба, трябва да бъдат предявени за замяна, ако това бъде поискано от НЦБ, в пакети, комплектовани с определен минимален брой евробанкноти.
- (16) За да се подкрепят усилията за повишаване сигурността на наличнопаричното обращение и за да се избегне наказуемостта на използването на средства против кражба, е уместно да се кредитират институциите и стопанските субекти, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001, които предявяват за замяна истински евробанкноти, повредени случайно от средства против кражба, на датата на получаване на такива банкноти по начин, подобен на редовните внасяния на пари в брой.
- (17) За да се подкрепи дейността на Европейския съюз по предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм, е уместно Евросистемата да определи как да се обработват исканията от предявители за замяна на повредени истински евробанкноти на стойност най-малко 7 500 евро. Тези правила не засягат по-строгите изисквания за идентифициране и отчетност, приети от държавите членки при транспонирането на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм⁽¹⁾.
- (18) Изключителното право на ЕЦБ да разрешава емитирането на евробанкноти в Съюза включва правомощието да изтегля от обращение евробанкноти и да установи общ режим, съгласно който ЕЦБ и НЦБ могат да осъществяват това изтегляне,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Купюри и спецификации

1. Евробанкнотите включват седем купюри — от пет до петстотин евро, изобразяващи „Европейски епохи и стилове“, със следните основни спецификации:

Купюра (EUR)	Размери (първа серия)	Размери (втора серия)	Доминиращ цвят	Дизайн
5	120 × 62 мм	120 × 62 мм	Сив	Класически
10	127 × 67 мм	127 × 67 мм	Червен	Римски
20	133 × 72 мм	133 × 72 мм	Син	Готически
50	140 × 77 мм	140 × 77 мм	Оранжев	Ренесансов

⁽¹⁾ ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15.

Купюра (EUR)	Размери (първа серия)	Размери (втора серия)	Доминиращ цвят	Дизайн
100	147 × 82 мм	Предстои да бъде решено	Зелен	Барок и рококо
200	153 × 82 мм	Предстои да бъде решено	Жълто-кафяв	Архитектура от стомана и стъкло
500	160 × 82 мм	Предстои да бъде решено	Пурпурен	Модерна архитектура от XX век

2. Седемте купюри в сериите евробанкноти носят изображения на врати и прозорци на лицевата страна (лице) и на мостове — на гърба (обратна страна). Седемте купюри са типични за различните европейски художествени стилове, посочени по-горе. Другите елементи на дизайна включват:

- а) символа на Европейския съюз;
- б) наименованието на валутата, изписано с латински и гръцки букви, и допълнително за втората серия евробанкноти — наименованието на валутата, изписано на кирилица;
- в) инициалите на ЕЦБ на официалните езици на Европейския съюз; за първата серия евробанкноти инициалите на ЕЦБ се ограничават до следните пет официални езикови варианта: ВСЕ, ЕСВ, ЕЗВ, ЕКТ и ЕКР, и допълнително за втората серия евробанкноти — инициалите на ЕЦБ се ограничават до следните девет официални езикови варианта: ВСЕ, ЕСВ, ЕЦБ, ЕЗВ, ЕКР, ЕКТ, ЕКВ, ВСЕ и ЕВС;
- г) символа ©, който показва, че авторското право принадлежи на ЕЦБ; и
- д) подписа на председателя на ЕЦБ.

Член 2

Правила за възпроизвеждане на евробанкноти

1. „Възпроизвеждане“ означава всеки материален или нематериален образ, който използва цялата или част от евробанкнота по смисъла на член 1, или части от отделните елементи на дизайна ѝ, като, *inter alia*, цвят, размери и използването на букви или символи, които наподобяват или създават общо впечатление за истинска евробанкнота, независимо от:

- а) размера на образа; или
- б) материала(материалите) или техниката(техниките), използвани за създаването му; или
- в) това дали елементи от дизайна на евробанкнотата, като например буквите или символите, са променени или добавени.

2. Копия, които широката общественост може да сбърка с истински евробанкноти, се считат за незаконни.

3. Копия, удовлетворяващи критериите, изброени по-долу, се считат за законни, тъй като не съществува риск широката общественост да ги сбърка с истински евробанкноти:

- а) едностранни копия на евробанкнота, посочена в член 1, в случай че размерът на копие е равен на или по-голям от 125 % едновременно от дължината и ширината, или е равен на или по-малък от 75 % едновременно от дължината и ширината на съответната евробанкнота, посочена в член 1; или
- б) двустранни копия на евробанкнота, посочена в член 1, в случай че размерът на копие е равен на или по-голям от 200 % едновременно от ширината и дължината, или е равен на или по-малък от 50 % едновременно от дължината и ширината на съответната евробанкнота, посочена в член 1; или
- в) копия на отделни елементи от дизайна на евробанкнота, посочена в член 1, в случай че този елемент от дизайна не е изобразен на фон, наподобяващ банкнота; или
- г) едностранни копия, изобразяващи част от лицевата или обратната страна на евробанкнота, в случай че тази част е по-малка от една трета от оригиналната лицева или обратна страна на евробанкнота, посочена в член 1; или
- д) копия, изработени от материал, видимо различен от хартия, който изглежда чувствително различен от материала, използван за банкноти; или
- е) нематериални копия, достъпни по електронен път в уебсайтове, чрез жични или безжични устройства, или чрез други устройства, позволяващи достъп на представители на обществеността до тези нематериални копия от място и във време, избрано от тях, в случай че:
 - думата СПЕСИМЕН (образец) е отпечатана диагонално на копие с шрифт Ariel или подобен на него; и
 - разделителната способност на електронното копие, когато е в размер 100 %, не надвишава 72 точки на инч (dpi).

4. В случаите на копия съгласно параграф 3, буква е)

— дължината на думата СПЕСИМЕН е най-малко 75 % от дължината на копието, и

— височината на думата СПЕСИМЕН е най-малко 15 % от дължината на копието, и

— думата СПЕСИМЕН се изобразява в непрозрачен (матов) цвят, контрастиращ с доминиращия цвят на съответната евробанкнота, посочена в член 1.

5. ЕЦБ и НЦБ след получаване на писмено искане потвърждават, че копия, които не удовлетворяват критериите на параграф 3, също са законни, доколкото не могат да бъдат сбъркани от широката общественост с истинска евробанкнота, посочена в член 1. Когато дадено копие е произведено единствено на територията на една държава членка, чиято парична единица е еврото, посочените по-горе искания се отправят до НЦБ на тази държава членка. Във всички останали случаи исканията се отправят до ЕЦБ.

6. Правилата за възпроизвеждане на евробанкноти се прилагат също така и към евробанкноти, които са били изтеглени от обращение или са загубили статуса си на законно платежно средство съгласно настоящото решение.

Член 3

Замяна на повредени истински евробанкноти

1. НЦБ при поискване и съгласно условията, изложени в параграф 2 и в съответното решение на Управителния съвет, посочено в член 6, заменят повредените истински евробанкноти в следните случаи:

- а) когато за замяна са предоставени повече от 50 % от евробанкнотата; или
- б) когато за замяна са предоставени 50 % или по-малко от евробанкнотата, ако предявителят докаже, че липсващите части са унищожени.

2. В допълнение на параграф 1 се прилагат следните допълнителни условия за замяна на повредени истински евробанкноти:

- а) когато съществува съмнение в законното право на собственост на предявителя върху евробанкнотите: предявителят удостоверява самоличността си и предоставя доказателство, че той е собственик или оправомощен по друг начин предявител;
- б) когато съществува съмнение в истинността на евробанкнотите: предявителят удостоверява самоличността си;
- в) когато за замяна са предявени зацапани с мастило, замърсени или импрегнирани истински евробанкноти: предявителят дава писмено обяснение за вида на петната, замърсяването или импрегнирането;

г) когато истинските евробанкноти са повредени от средства против кражба: предявителят излага писмено причините за неутрализиране;

д) когато истинските евробанкноти са повредени от средства против кражба във връзка с опит за или във връзка с действителен грабеж, кражба или друга престъпна дейност: банкнотите се заменят само по искане на собственика или на оправомощен по друг начин предявител, който е пострадал от опит за извършване на престъпна дейност или от действителна престъпна дейност, водещи до увреждане на банкнотите;

е) когато истинските евробанкноти са повредени от средства против кражба и са предявени за замяна от институции и стопански субекти, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001: институциите и стопанските субекти излагат писмено причината за неутрализиране, посочване на средството против кражба, данни за лицето, предявяващо повредените банкноти, и датата на тяхното предявяване;

ж) когато истинските евробанкноти са повредени в голямо количество в резултат на активирането на средства против кражба: доколкото е възможно и ако бъде поискано от НЦБ, те се предявяват за замяна опаковани в пакети от по 100 евробанкноти, при условие че количеството предявени за замяна евробанкноти е достатъчно да се комплектуват такива пакети;

з) когато институции и стопански субекти, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001, предявяват за замяна с една или повече трансакции повредени истински евробанкноти на стойност най-малко 7 500 евро: тези институции и стопански субекти предоставят документация за произхода на банкнотите и идентификация на клиента или, когато е приложимо, на действителния собственик съгласно определеното в Директива 2005/60/ЕО. Това задължение също така се прилага в случай на съмнение по отношение на това дали е достигната стойността на прага от 7 500 евро. Правилата, установени в настоящия параграф, не засягат по-строгите изисквания за идентифициране и отчетност, приети от държавите членки при транспонирането на Директива 2005/60/ЕО.

3. Независимо от гореизложеното:

- а) когато НЦБ знаят или имат достатъчно основание да вярват, че истинските евробанкноти са били преднамерено повредени, те отказват замяната им и ги изтеглят от обращение, за да избегнат връщането на тези евробанкноти в обращение или да предотвратят предявяването им за замяна пред друга НЦБ. Те обаче заменят повредените истински евробанкноти, ако знаят или имат достатъчно основание да вярват, че предявителите са добросъвестни, или ако предявителите могат да докажат, че са добросъвестни. Евробанкноти, които са повредени в незначителна степен, например върху тях има нанесени бележки, цифри или кратки изречения, по принцип не се считат за преднамерено повредени евробанкноти; и

- б) когато НЦБ знаят или имат достатъчно основание да вярват, че е извършено наказуемо деяние, те отказват замяна на повредените истински евробанкноти и ги задържат срещу разписка за получаването им като доказателство, което да бъде представено пред компетентните органи за започване или в подкрепа на провеждащо се наказателно производство. Освен ако компетентните органи не решат друго, истинските евробанкноти се приемат за замяна в края на производството при условията, посочени в параграфи 1 и 2;
- в) когато НЦБ знаят или имат достатъчно основание да вярват, че повредените истински евробанкноти са замърсени така, че излагат на риск здравето и безопасността, те заменят повредените истински евробанкноти, ако предявителят може да предостави оценка относно здравето и безопасността от компетентните органи.

Член 4

Определяне на такса за замяна на истински евробанкноти, повредени от средства против кражба

1. НЦБ начисляват такса на институциите и стопанските субекти, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001, когато последните, съгласно член 3, предявят пред НЦБ за замяна истински евробанкноти, повредени от средства против кражба.
2. Таксата е равна на 10 евроцента за една повредена евробанкнота.
3. Таксата се начислява само ако се заменят най-малко 100 повредени евробанкноти. Таксата се начислява за всички заменени евробанкноти.
4. Не се начислява такса, когато евробанкнотите са повредени при опит за или при действителен грабеж, кражба или друга престъпна дейност.

Член 5

Кредитиране на стойността на истински евробанкноти, повредени случайно от средства против кражба и предявени за замяна

1. НЦБ кредитират институциите и стопанските субекти, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001, които имат сметка при съответната НЦБ, със стойността на истинските евробанкноти, които са повредени случайно от средства против кражба в деня на получаване на тези банкноти, при условие че:
 - а) евробанкнотите не са повредени при опит за или при действителен грабеж, кражба или друга престъпна дейност;
 - б) НЦБ може незабавно да провери, че исканата сума поне приблизително съответства на стойността на предявените банкноти; и

- в) цялата друга информация, изисквана от НЦБ, е предоставена.

2. Установената след обработката разлика между стойността на случайно повредените истински евробанкноти, предявени за замяна, и сумата, кредитирана преди обработката, се дебитираща или кредитираща в зависимост от случая на предявяващата институция или стопански субект.

3. Таксите, посочени в член 4, се изчисляват на базата на действителния брой случайно повредени истински евробанкноти, обработени от НЦБ.

Член 6

Изтегляне от обращение на евробанкноти

Изтеглянето от обращение на определен тип или серия евробанкноти се урежда с решение на Управителния съвет, публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* и други медии с цел информиране на широката общественост. Решението обхваща най-малко следното:

- типа и серията евробанкноти, които ще бъдат изтеглени от обращение, и
- продължителността на периода за замяна, и
- датата, на която типът или серията евробанкноти губят статута си на законно платежно средство, и
- третирането на евробанкноти, предявени за замяна след изтичане на срока за изтеглянето им от обращение и/или след като са загубили статута си на законно платежно средство.

Член 7

Влизане в сила и отмяна

1. Решение ЕЦБ/2003/4 се отменя с настоящото решение.
2. Позоваванията на Решение ЕЦБ/2003/4 се смятат за позовавания на настоящото решение.
3. Настоящото решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено във Франкфурт на Майн на 19 април 2013 година.

За Управителния съвет на ЕЦБ
Председател на ЕЦБ
Mario DRAGHI

ПРИЛОЖЕНИЕ

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТВИЕТО

Решение ЕЦБ/2003/4	Настоящото решение
Член 1	Член 1
Член 2	Член 2
Член 3	Член 3
Член 4	Член 4
Член 5	Член 6
Член 6	Член 7